

Baderom i Omsorgsboliger

Et litteraturstudium av arealeffektive bad og løsninger basert på prinsippene om universell utforming

Oppdraget

Oslo kommune skal i årene fremover bygge et stort antall omsorgsboliger. I den forbindelse fikk Høgskolen i Gjøvik i oppdrag om å gjøre et litteraturstudium omkring arealeffektive bad og universell utforming.

Hensikten er å bygge de nye omsorgsboligene med bad som er arealeffektive og som samtidig ivaretar universell utforming.

Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom Omsorgsbygg, Oslo KF, Norsk forskningslaboratorium for universell utforming, NAV Hjelpemiddelsentral Oslo og Akershus og Deltasenteret.

Ønsker fra etatene

- **Hjelpemiddelsentralen:**

- Plass til hjelpemidler
- Dusjmulighet ved bruk av dusjstol, badekarheis
- Støttehåndtak
- Takheis, gulvgående heis
- Dusjkabinett
- Kostnader
- Støtteordninger
- Plass

- **Geriatrisk ressurscenter:**

- Mer forskning
- Synlighet og lyssetting
- Enkelt i bruk, for eksempel ved betjening av vannkraner og nedspyling (WC)
- Gjenkjennelig og intuitive løsninger
- Sikring mot oversvømmelse
- Alder
- Kontraster/ farger

- **Sykehjemsetaten:**

- Fremtidens sykehjem
- Baderomsløsninger
- Flere brukere på badet (forslag om nye fellesbad)
- Gode løsninger, riktig utformet
- **Fleksibilitet av sanitærutstyr og innredning**
- Økonomi
- Trygghet for brukerne
- Reduserte driftskostnader

- **Bruk uten assistanse**

- **Deltasenteret:**

- Kartlegging i bruk av badet (studie av daglig bruk både med og uten assistanse, familie og hjemmetjeneste)
- Tilbudsinnhenting/entrepriseform
- Bestillerkompetanse
- Byggforsk, NBI blader
- Nettverk, Sykehusplan
- **Omsorgsbygg:**
- Hygiene
- Design
- Tilrettelagt for bygningsmessige endringer (tak, vegger)

Metode

- Forprosjektet er et litteratur- og produktstudium med det mål å finne løsninger som gjør det mulig å bygge arealeffektive bad/mindre baderom i omsorgsleiligheter enn hva man gjør i dag.
- Prosjektets metode er søk i vitenskapelige databaser, internasjonale søk på nettet etter produkter og kontakt med andre fagmiljøer som arbeider med universell utforming.
- Av kostnadshensyn er søkene er begrenset til skandinavisk eller engelsk språk.

Funn

- 6 publikasjoner/artikler (USA, England, Danmark, Norge, Japan)
- Forskningen har hovedvekt på rullestolbrukere, lite fokus på blinde, svaksynte
- Ulike størrelser på badene ut fra standarder i de enkelte land.
- Rullestolsirke er hos alle 1,5 m
- Fokus på støttepunkter, hev/senk toalett og servant, våte gulv (ikke testet, men alle skriver om det)

- Ca 38% faller i dusjen eller på vei ut av dusjen
- Ca 14,1 % faller når de reiser seg/setter seg/bruker toalettet
- Støttepunkter er bakteriefeller

- Fokus tidligere: «**hvor mye plass må vi ha**» for å optimalisere ergonomisk kvalitet.
- Fokus nå:«**hvor liten plass trenger vi**».

Utfordring:

- Blinde eller normaltseende mennesker som er dårlig til beins trenger korte avstander inne på badet
 - Rullestolbrukere trenger større plass

Konklusjon

- Forskningsrapportene og andre artikler i dette litteratursøket viser at noen land er opptatt av det samme, det vil si å gjøre badet rommet tilgjengelig for folk flest.
- Utgangspunktet er ulikt siden de enkelte land har ulike kriterier for tilgjengelighet. Men fellesnevneren for alle er å få så fleksible løsninger som mulig slik at brukerne kan bli så selvstendige som mulig.
- Søkelyset har derfor vært på fleksible sanitærløsninger, sklisiske gulv og utstrakt bruk av støttehåndtak.

For å få til gode baderom som er tilpasset de fleste, så trengs det mer forskning og utvikling på produkter, design og materialvalg.

Det er gjort for lite testing i fullskala noe som må til for å kunne lage kompakte, fleksible løsninger.

Veien videre

- Testing av materialer i forhold til sklisikkerhet og taktilitet
- Hygiene i forhold til støttehåndtak (selvrensende?)
- Fargebruk/kontraster
- lys - blanding
- Utvikle mer fleksible toaletter og servanter som kan skyves sideveis, spyl og tørk-toaletter
- teste ut plassering av toalett i forhold til servant
- teste ordinære dører kontra foldedør/skyvedør med hensyn på lydgjennomtrengning, arealbruk og vanskegrad i forbindelse med åpning/lukking

BEDRE

BYGG

BEDRE

LIV